Plan van aanpak onveilige plekken Westervoort

Inleiding

De 17-jarige Lisa werd op 20 augustus 2025 ’s nachts vermoord terwijl ze naar huis fietste. De brute moord leidde landelijk tot geschokte reacties en discussies over de veiligheid van vrouwen. De burgemeester heeft al snel daarna aangekondigd een schouw te willen houden samen met vrouwen naar onveilige plekken. De gemeente heeft eind november een oproep gedaan aan vrouwen om zich aan te melden.

Deze notitie geeft de resultaten van de schouw en van de later gehouden veiligheidsenquête weer en welke aanpak mogelijk is.

Schouw

Op 10 december 2026 is de schouw gehouden. Daar waren 10 deelnemers bij aanwezig. Tijdens de schouw zijn 8 locaties bezocht. Deze locaties zijn gekozen na een oproep op de sociale media en in de Westervoort Post om locaties aan te dragen. De schouw is uitgevoerd in de avond toen het donker was.

Hieronder de bevindingen uit de schouw (op volgorde van de gefietste route).

	Bezochte locatie	**Bevindingen schouw**
1	Station	Rondom het station zijn regelmatig diverse groepen hangjongeren. Het kan vervelend zijn als je ’s avonds moet wachten op de trein, of deze locatie in het donker moet passeren.
2	Park Emmerik	Met name de route via de parkeerplaats en het pad door Park Emmerik wordt ’s avonds vaak vermeden. Het pad door Park Emmerik wordt als donker en onprettig ervaren. Er is een goed alternatief: het naastgelegen pad is beter verlicht. Deze alternatieve route voorkomt bovendien dat men langs de parkeerplaats komt waar vaak jongeren samenkomen.
3	Parkeerplaats Sports Planet	Deze hoek wordt frequent gebruikt door jongeren; er is sprake van groepsvorming. Dit wordt als onprettig ervaren. Tegelijkertijd zorgt deze locatie ervoor dat zij niemand direct tot last zijn. Mogelijk is dit een geschiktere plek voor deze jongeren dan midden in een woonwijk. (Opmerking wijkagent)
4	Straat De Pals	In De Pals bevindt zich een donker gedeelte. Extra lantaarnpalen zouden hier de veiligheid en het gevoel van veiligheid vergroten. Deze route is soms niet te vermijden, bijvoorbeeld bij het uitlaten van de hond. Vraagpunt: komt er ter hoogte van de nieuwbouw aanvullende straatverlichting?
5	Het Gilde – De Kip	Ter hoogte van De Camp 15 staat een lantaarnpaal deels in de heg, waardoor de lichtopbrengst beperkt is.
6	Parkeerplaats Het Gilde	Ter hoogte van nummer 83 is de parkeerplaats zeer donker. Ook de parkeerplaats op de andere hoek (langs Lentsenburg) wordt als erg donker ervaren.

		Vanaf de bushalte richting deze parkeerplaatsen is het eveneens erg donker.
7	Hoek Rivierweg / ’t Hoge End / fietspad richting dijk	Regelmatig staat hier een groepje mannen. Deelnemers ervaren deze plek als onveilig en vermijden deze locatie in het donker.
8	Park Steenderens	Overdag, met name in de zomer, wordt dit park als een prettige plek ervaren. In de avonduren wordt het park echter vermeden. Deelnemers geven aan geen specifieke nare ervaringen te hebben gehad, maar wel het gevoel te hebben te worden nagekeken door hangjongeren die op bankjes zitten. Met betere verlichting zou dit park ook ‘s avonds een fijne plek kunnen zijn voor een wandeling of het uitlaten van de hond. Oranje verlichting wordt als prettig.

Algemene observaties tijdens de schouw

- In veel gevallen zijn er veiligere alternatieve routes beschikbaar, zoals het gebruik van stoepen aan de overkant in plaats van voetpaden door of langs parken.
- Bij zogenaamde “donkere gaten”, met name bij honden uitlaatplekken, kan het plaatsen van oranje verlichting een mogelijke oplossing zijn.
- Sociale veiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt: meer omzien naar elkaar draagt bij aan een veiliger gevoel in de wijk.
- Het actief vermijden van bepaalde plekken (vooral in het donker) en het omzien naar elkaar (bijvoorbeeld elkaar appen wanneer iemand veilig thuis is of het delen van een live locatie) zijn strategieën die veel vrouwen al vanaf jonge leeftijd aanleren en die voor hen als ‘normaal’ zijn gaan gelden. Overigens blijkt uit de veiligheidsmonitor van het CBS (maart 2026) dat jonge vrouwen zich ruim twee keer zo vaak onveilig voelen als jonge mannen; 60% van de jonge vrouwen voelt zich weleens onveilig.

Veiligheidsenquête

In februari 2026 is de veiligheidsenquête gehouden. Deze enquête wordt eenmaal per vier jaar gehouden en vormt input voor het Integraal Veiligheidsplan dat elke vier jaar wordt vastgesteld. De enquête is door 80 mensen uit Westervoort ingevuld. In de enquête is de vraag opgenomen om plekken te noemen waar men zich onveilig voelt. 32 mensen hebben locaties benoemd die zij als onveilig beschouwen. Er zijn 18 verschillende locaties genoemd.

Slechts 5 locaties zijn vaker dan 1x genoemd:

	Locatie	**Aantal keer genoemd**
1	Station	5
2	Park Steenderens	4
3	Parkeerplaats Sports Planet	3
4	Omgeving Jumbo	2
5	Noordelijke Parallelweg	2

Parken in het algemeen zijn 3x genoemd. De omgeving van basisscholen is 2x genoemd.

Wat opvalt is dat druk bezochte plekken (station, Sports Planet, Jumbo) en parken worden benoemd.

Redenen
In de enquête is ook gevraagd waarom men een locatie als onveilig ervaart. Hieruit komt een duidelijke rode draad naar voren: hangjeugd, donker/te weinig verlichting, drugs dealen en gebrek aan sociale controle worden vaak genoemd.

- Bij 11 van de 18 locaties werd de aanwezigheid van 'hangjeugd' genoemd als reden waarom mensen zich onveilig voelen. Bij de gehele top 4 werden hangjongeren genoemd als een van de redenen voor een onveilig gevoel op die locaties.
- Ook bij 11 locaties werd 'te donker' of 'te weinig verlichting' aangegeven als reden. Voor wederom de gehele top 4 geldt dit.

Niet geschouwde locaties
De locaties uit de enquête sluiten deels aan op de locaties die bezocht zijn tijdens de schouw. De overige locaties zijn ambtelijk doorgenomen. Er is doorgenomen of op die locaties verbeteringen nodig en mogelijk zijn.
Onder andere het volgende is aan de orde geweest:
- De twee locaties die zijn genoemd vanwege drugs dealen zijn doorgegeven aan de politie. Deze zijn overigens al als zodanig bekend.
- Op een paar specifieke locaties is/wordt gecontroleerd of de verlichting voldoende is.

Aanpak
Uit de schouw is gebleken dat een specifieke aanpak per locatie niet nodig is, behalve voor een paar donkere plekken. Dat geldt zelfs voor het station, dat het meest is genoemd als plek waar mensen zich onveilig voelen. Bij het station in Westervoort zijn al vele maatregelen ingezet; tot cameratoezicht aan toe. Tijdens de schouw bleek dat aan de openbare ruimte bij het station niets meer valt te verbeteren. Het enige wat hier nog zou kunnen, is het menselijk toezicht verhogen. Wij vinden dat daar gelet op de problematiek nu te weinig aanleiding voor is.

Voor donkere plekken en parken geldt dat er vrijwel altijd alternatieve routes zijn om de plek heen. Voor de parken geldt bovendien dat verlichting de fauna en flora verstoort. Meer verlichting aanbrengen in parken bevelen we daarom niet aan.

Gelet op de rode draden uit de enquête (hangjeugd, verlichting) zijn wel enkele algemene aanbevelingen te doen:

1) Versterking van het ambulante jongerenwerk
Hier komen verschillende zaken samen.
1. Ten eerste blijkt uit de enquête dat op veel locaties mensen een onveilig gevoel krijgen van groepen jongeren die daar staan.

2. Ten tweede stijgt de afgelopen jaren het aantal meldingen van jeugdoverlast bij politie en gemeente.
3. Ten derde zien we vaker gebeuren dat jongeren op steeds jongere leeftijd in de criminaliteit belanden of andere problemen krijgen. Vroege signalering van de problemen is belangrijk om jongeren snel te kunnen helpen.

Op deze punten kan het ambulante jongerenwerk een hele goede preventieve en signalerende rol vervullen. Ambulante jongerenwerkers gaan de straat op en bezoeken plekken in de openbare ruimte waar jongeren zijn. Ze gaan in gesprek met de jongeren en luisteren wat er speelt. Op die manier hebben we constant in beeld welke jongeren waar op straat ‘hangen’. De jongerenwerkers leren de jongeren kennen en kunnen vroegtijdig eventuele problemen signaleren. Op welk vlak dan ook. Dat kan variëren van spijbelen, pestgedrag, armoede, eenzaamheid tot overlast gevend en crimineel gedrag. Als dit vroeg wordt onderkend, kan voorkomen worden dat er grotere problemen ontstaan. Jongerenwerkers verwijzen jongeren daarvoor door naar hulpverlening of (sport)activiteiten. Verder kunnen jongerenwerkers een bijdrage leveren aan een positievere beeldvorming over ‘hangjongeren’; samen met de jongeren zelf.

Hoewel slechts een kleine minderheid van de jeugd daadwerkelijk doorgroeit in de (georganiseerde) criminaliteit is uit onderzoek van Bureau Beke gebleken dat juist deze groep vroegtijdig in beeld moet worden gebracht. Een gerichte aanpak van “hotspots, hotgroups en hotshots”, gecombineerd met aandacht voor risico- én beschermende factoren, biedt volgens het onderzoek de meeste kansen om ingroei en doorgroei te voorkomen. Het jongerenwerk kan hier een belangrijke signalerende functie vervullen. Het is laagdrempeliger en makkelijker toegankelijk dan een handhaver of de wijkagent.

We hebben nu 1 ambulante jongerenwerker in Duiven en Westervoort samen. Hij doet erg goed werk. Van één jongerenwerker kan echter niet verwacht worden dat hij alle hierboven genoemde punten voor beide gemeenten op kan pakken. Bovendien is uit een evaluatie van de eerder aangestelde extra jongerenwerker gebleken dat het voor (het gevoel van) de veiligheid belangrijk is dat op bepaalde momenten de jongerenwerker niet alleen de straat op gaat. Daarnaast kunnen twee jongerenwerkers elkaar versterken in het opdoen van kennis en kunde.

De gemeente heeft de afgelopen jaren al geïnvesteerd in jeugdboa’s in repressief en preventief opzicht: door uitbreiding van formatie en door drie handhavers op te leiden tot jeugdboa. De preventieve aanpak door boa’s is per 1 juni 2026 verder versterkt met de bevoegdheid om jongeren, die licht grensoverschrijdend gedrag vertonen, begrenzend én pedagogisch aan te spreken in het zogenaamde ‘reprimande gesprek’. Dat gesprek zit tussen een informele waarschuwing en een Halt-verwijzing of proces verbaal. Een reprimande kan ervoor zorgen dat een jongere niet in het strafrecht belandt.

De uitbreiding van de capaciteit van het jongerenwerk kan op meerdere manieren worden ingevuld. Bijvoorbeeld in de vorm van een straatcoach. Een straatcoach is breder inzetbaar dan een jongerenwerker en niet alleen op jongeren gericht, maar ook op oudere leeftijdsgroepen. In dit plan geven we geen voorkeur aan voor de wijze waarop de uitbreiding wordt gerealiseerd.

Aanbeveling 1
De huidige capaciteit voor het ambulante jongerenwerk te verhogen met één fte (samen met Duiven). De kosten van deze uitbreiding bedragen € 105.000 ofwel € 40.950 voor Westervoort.

Link naar het coalitieakkoord
In het coalitieakkoord in Westervoort is opgenomen dat “jongeren zich veilig moeten voelen en weten dat er naar hen wordt geluisterd.” Verder staat er: “Straatcoaches leggen actief contact met (hang)jongeren en zorgen voor meer veiligheid, vertrouwen en positief contact.” Deze aanbeveling past daarmee bij het coalitieakkoord.

2) Meer toezicht op donkere en afgelegen plekken (fietsroutes en parken)
In de enquête zijn ook enkele belangrijke fietsroutes benoemd als plek waar inwoners zich niet veilig voelen. Die gevoelens doen zich vooral bij vrouwen voor als het donker is en er nauwelijks nog andere mensen aanwezig zijn.

Tijdens de schouw is gebleken dat er voldoende verlichting is op de geschouwde fietspaden. Toezicht door gemeentelijke handhavers en politie op de fietspaden op momenten waarop het rustig en donker is (’s avonds), kan bijdragen aan een veiliger gevoel. Ook al blijft dat toezicht meestal beperkt tot korte momenten. Surveilleren op de fiets kan daarbij helpen. Nadeel van fietssurveillance is wel dat het bereik van handhavers/politie minder is, er minder andere meldingen meegenomen kunnen worden en het langer duurt voordat ze bij eventuele spoedmeldingen zijn.

Aanbeveling 2
Politie en gemeentelijke handhavers de belangrijke fietsroutes en parken mee laten nemen tijdens de surveillances op momenten dat het rustig en donker is.

De politie heeft inmiddels toegezegd hieraan mee te willen werken.

3) Straatverlichting op enkele donkere plekken uitbreiden
Uit de schouw en uit de veiligheidsenquête zijn enkele locaties naar voren gekomen die mensen te donker vinden. Daarnaast krijgen we door het jaar heen regelmatig meldingen over donkere plekken.

De genoemde plekken zijn door onze deskundige beoordeeld. Gebleken is dat op een aantal van deze locaties de verlichting verbeterd kan worden. Het gaat om de volgende plekken:

- Lathumse Afweg (fietspad);
- Begijneslag 132 (steeg naast Jumbo richting parkeerterrein);
- Begijneslag 12-14 (achterpad);
- Omgeving Lentsenburg en Mommenkamp (voetpaden/parkeerplaatsen);
- Verbeteren verlichting langs fiets en voetpad parallel aan Het Geerken;
- Het fietspad vanaf Jagerskamp (de Ham) richting ’t Jufferblock.

Op deze plekken willen we de verlichting verbeteren door extra straatverlichting aan te brengen. De kosten daarvan bedragen naar schatting € 47.500.

Aanbeveling 3
Op de genoemde locaties de openbare verlichting uitbreiden.